

для наукової розробки та подальшого вдосконалення нормативного базису з метою конкретизації загальних норм та врахування особливих випадків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Габов А. В., Хаванова И. А. Краудфандинг: законодательное оформление web-модели финансирования в контексте правовой доктрины и зарубежного опыта. 2020. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kraudfanding-zakonodatelnoe-oformlenie-web-modeli-finansirovaniya-v-kontekste-pravovoy-doktriny-i-zarubezhnogo-opyta>

2. Кравченко М. О., Кураєв Д. О. Перспективи застосування краудфандингу та краудінвестингу для фінансування стартап-проектів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 24(2). С. 127-131.

3. Соколов Н. Н. Проблемы правового регулирования альтернативных форм финансирования инновационных проектов. *Инновации*. 2018. № 1 (231). URL: <https://maginnov.ru/assets/files/volumes/2018.01/problems-pravovogo-regulirovaniya-alternativnyh-form-finansirovaniya-innovacionnyh-proektov.pdf>

4. Уголькова О. З., Гончар С. Й. Регулювання краудфандингу як об'єкта кредитно-інвестиційної політики держави. *Бізнес Інформ*. 2020. №2. С. 407–412.

Блохін Максим Юрійович,

аспірант кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ВОЄННОГО СТАНУ

На жаль, така дата як 24 лютого 2022 року назавжди розділила життя українців на «до» та «після». Мабуть, ніхто навіть і уявити не міг, що на території найбільшої європейської країни в кінці першої чверті ХХІ століття може розгорнутися повномасштабна війна з використанням важкого озброєння, авіації, артилерії та вже давно заборонених Женевською конвенцією способів ведення бойових дій. Але життя триває, і для підтримання сталого розвитку нашої країни,

для збереження прогресивного руху наукової та юридичної сфери в Україні нам все ж таки потрібно приділяти увагу дослідженню усіх правових питань, особливо тих, котрі отримали неабиякий рівень актуальності у воєнний період, з думкою про щасливе та успішне майбутнє.

З самого початку бойових дій на території нашої держави, український уряд, невідкладно, Указом Президента № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 р. (надалі – Указ), запровадив режим воєнного стану. Згідно цього Указу, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конкретні конституційні права та свободи людини і громадянина. Але, відповідно до ст. 64 Конституції України, в умовах воєнного часу громадяни не можуть бути обмежені у правах і свободі людини – праві на життя, на повагу та гідність, на свободу та особисту недоторканність, адже вищевказані права відносяться до невід’ємних, а тому мають бути дотримані навіть за умови наявності будь яких дестабілізаційних процесів, в тому числі воєнних дій [1].

Також, даний Указ приніс чимало серйозних правових змін у законодавчу сферу в цілому, в тому числі змінились базові правові норми, що безпосередньо стосуються персональних даних і питань їх захисту, адже в рамках повномасштабного вторгнення ворога як на територію держави, так і в усі суспільні сфери, влада посилила режим захисту персональних даних для власного забезпечення та забезпечення громадяни від «витоку» їх персональних даних, задля того щоб не зазнати поразки «інформаційному фронті».

Важливість захисту персональних даних в умовах воєнного стану також обумовлена тим, що євроінтеграційні процеси України в цей час не стали «на паузу», а навпаки набрали ще більших обертів, тому стандартизація українського законодавства відносно норм та принципів європейського законодавства, а також згідно вимог самого Європейського Союзу є надважливим аспектом розвитку нашої країни.

Звісно, перед аналізом нинішнього положення такого поняття як «персональні дані», слід спочатку встановити його легальну дефініцію «персональні дані» в рамках вітчизняного Закону України «Про захист персональних» (надалі – Закон). Даний Закон регулює правові відносини, пов’язані із захистом і обробкою персональних даних, і спрямований на захист основоположних прав і свобод людини і громадянина, зокрема права на невтручання в особисте життя, у зв’язку

з обробкою персональних даних. Даним Законом визначено, що персональні дані – це відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

Також, особливу увагу хотілося б звернути саме на підстави для обробки персональних даних, адже основні зміни стосуються саме цього питання, а будь-які питання щодо використання, обробки, розпорядження та інші дії з персональними даними можуть здійснювати виключно за нормами, передбаченими діючим законодавством України. Так, згідно ст. 11 Закону, підставами для обробки персональних даних є: згода суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних; дозвіл на обробку персональних даних, наданий володільцю персональних даних відповідно до закону виключно для здійснення його повноважень; укладення та виконання правочину, стороною якого є суб'єкт персональних даних або який укладено на користь суб'єкта персональних даних чи для здійснення заходів, що передують укладенню правочину на вимогу суб'єкта персональних даних; захист життєво важливих інтересів суб'єкта персональних даних; необхідність виконання обов'язку володільця персональних даних, який передбачений законом [2].

Умовно, дані підстави на обробку можна розділити на дві підгрупи: *перша* – підстави, які базуються на основі поінформованого та вільного волевиявлення суб'єкта персональних даних (згода суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних; укладення та виконання правочину, стороною якого є суб'єкт персональних даних або який укладено на користь суб'єкта персональних даних чи для здійснення заходів, що передують укладенню правочину на вимогу суб'єкта персональних даних); *друга* – підстави, за якими фактично відсутня необхідність надання дозволу суб'єктом або одержання цього дозволу від суб'єкта персональних даних на обробку інформації про нього.

Тобто, виходячи з вищевказаного, можна зробити висновок, що згода на обробку персональних даних обов'язково має містити наступні елементи, а саме: *поінформованість* (суб'єкт персональних даних має право отримати повну інформацію відносно суб'єкта, який оброблятиме персональні дані, мети їх обробки та характер персональних даних, що мають передаватись для обробки, а також набір прав щодо захисту та обробки персональних даних згідно діючого законодавства) та *добровільність* (повне, законне та усвідомлене во-

левиявлення суб'єкта персональних даних щодо їх передачі за відсутності будь-якого впливу або примусу від інших суб'єктів).

Але, слід зазначити, що якщо обробку персональних даних здійснює суб'єкт владних повноважень з метою виконання покладених на нього обов'язків, в такому разі згода на таку обробку не вимагається. Вона здійснюється на підставі дозволу, наданого суб'єкту владних повноважень відповідно до норм національного законодавства, відповідно до його компетенції.

У тих випадках, коли дії з персональними даними здійснюються з метою захисту життєво важливих інтересів громадян, обробка персональних даних може здійснюватися саме на цій підставі. При цьому, настання інших підстав для обробки персональних даних не потребується.

Раніше законодавець дещо розширив повноваження правоохоронних органів та збройних сил щодо перевірки документів (доступу до персональних даних), прийнявши Порядок перевірки документів у громадян, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 року № 1456, за яким передбачено, що такі українські органи, як Збройні сили, Національна гвардія, Служба безпеки, Національна поліція, Державна митна служба, Державна прикордонна служба та Державна міграційна служба мають право проводити огляд документів та речей без дозволу суб'єкта для забезпечення безпеки країни та захисту інтересів суспільства.

Також, вищевказаними державними органами було надано низку рекомендацій щодо уникнення випадків незаконної обробки персональних даних, серед яких зменшення активності в соціальних мережах, обмеження використання цифрових версій документів та розповсюдження фото- та відеоматеріалів. Звісно, не слід забувати і про використання легального програмного забезпечення, антивірусів та систематичного оновлення паролів з використанням двоетапної автентифікації.

Отже, навіть в умовах війни держава продовжує піклуватись про безпеку своїх громадян в інформаційному полі, що звісно дає можливість говорити про Україну як європейську державу, що ставить на першому місці права, свободи та законні інтереси своїх громадян, а не цинічні тоталітарні засади управління.